

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 17CoP/41/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819204447  
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819204447.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: K. K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov, matka: T. M. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, K., zastúpená v konaní JUDr. Petrom Dolným, advokátom so sídlom v Prievidzi, Matice slovenskej 8 a otca: B. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, S., zastúpeného v konaní JUDr. Romanom Henčelom, advokátom so sídlom v Prievidzi, G. Švéniho 8, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 25. mája 2020 č.k. 12P/46/2019-240, takto

### rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že otcovi zvyšuje vyživovaciu povinnosť k mal. K. K. zo sumy 90 eur mesačne na sumu 140 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný poukazovať k rukám matky (prostredníctvom poštovej poukážky na adresu matky), vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 01.09.2019.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.09.2019 do rozhodnutia súdu, v sume 650 eur povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 eur, spolu s bežným výživným do zaplatenia, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil výrok III. rozsudku Okresného súdu Prievidza, č.k. 14P/51/2014-115, zo dňa 16.06.2015 tak, že otca zaviazal s účinnosťou od 01.09.2019 platiť na výživu maloletej K. K. mesačne sumu 180 eur, k rukám matky (prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., poštovým poukazom na adresu matky), mesačne vždy vopred, najneskôr do 15. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca. Výrokom II. nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.09.2019 do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, vo výške 900 eur, povolil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach, až do úplného zaplatenia dlhu, spolu s bežným výživným, v 30 eur mesačných splátkach, s tým, že prvá splátka bude zaplatená v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia a nezaplatením čo i len jednej zo splátok riadne a včas sa stane zročný celý dlh. Výrokom III. žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodoval na základe návrhu, ktorým sa matka domáhala, aby súd zvýšil otcovi jeho vyživovaciu povinnosť na maloletú zo sumy 90 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2019. Matka návrh na zvýšenie výživného odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výživného sa podstatne zmenili pomery a okolnosti na strane maloletého dieťaťa, pričom sama je na materskej, rodičovskej dovolenke bez nároku na výplatu dávky a poberá iba rodinné prídavky na maloleté deti. Otec súhlasil so zvýšením vyživovacej povinnosti maximálne o sumu 20 eur mesačne, vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného bol dôvodný sčasti.

Skonštatoval zmenu pomerov na strane maloletej spočívajúcu v tom, že je o 5 rokov staršia, ako aj z dôvodu, že maloletá začala navštevovať základnú školu, pričom mesačné náklady maloletej (mimo nákladov na bývanie) predstavujú sumu asi 250 eur, s prihliadnutím na náklady s bývaním, ktoré matka so svojím manželom na štvorčlennú rodinu vynaloží, mesačné náklady na maloletú dosahujú sumu 280 eur. Pokiaľ ide o majetkové pomery rodičov konštatoval, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca voči maloletej sa u otca nezmenilo nič, otcovi ďalšia vyživovacia povinnosť nepríbudla, naďalej nie je vlastníkom vecí väčšej hodnoty, súčasné náklady otca matka nenamietala. Na strane matky došlo k zmene pomerov v tom, že už nie je vlastníčkou domu, ktorý bol predaný v dražbe, pribudla jej vyživovacia povinnosť k mal. N., nar. dňa XX.XX.XXXX., ku ktorej však má vyživovaciú povinnosť aj manžel matky, s ktorým žije matka v spoločnej domácnosti. Príjmové pomery u matky sa v podstate nezmenili, naďalej je bez akéhokoľvek pravidelného príjmu, na predĺženej materskej dovolenke, poberá len rodinné prídavky na dve maloleté deti. Konštatoval, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti u otca vychádzal súd pri určení výživného z potenciality príjmu otca, t.j. zo sumy 600 - 800 eur mesačne. Súčasný príjem otca mal preukázaný predloženými listinnými dôkazmi, pričom uviedol, že pokiaľ matka namietala výšku príjmu otca u zamestnávateľa v U., a mala tiež výhrady k otcom predloženým daňovým priznaniam, do spisu boli predložené oficiálne dokumenty, pravdivosť ktorých zo strany matky vyvrátená nebola a teda súd na ne pri rozhodovaní o zvýšení vyživovacej povinnosti prihliadol. Zároveň skonštatoval, že otec zdravotné problémy nemá, nemá problém zabezpečiť si zdroj svojich príjmov aj inak, pričom za krajne nezodpovedný prístup otca k plneniu si vyživovacej povinnosti považoval skutočnosť, že napriek tomu, že otec má vyživovaciú povinnosť k maloletej, ukončil svoj pracovný pomer u zamestnávateľa bez toho, aby mal zabezpečený iný, výhodnejší zdroj príjmu, čím vlastným zavinením prišiel o pravidelný mesačný príjem vo výške aspoň 450 eur. Na skutočnosť, že otec skončil pracovný pomer u svojho zamestnávateľa tak pri určení vyživovacej povinnosti otca neprihliadal. Ako krajne nezodpovedný prístup otca k plneniu si vyživovacej povinnosti označil aj skutočnosť, že otec dlhodobo nie je v žiadnom kontakte s maloletou, dlhší čas nevyvinul žiadnu snahu ani k tomu, aby mal aspoň základné informácie o maloletej, pričom si neplní riadne ani svoju vyživovaciú povinnosť. Vychádzajúc z uvedeného súd potom dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca mať pravidelný čistý mesačný príjem vo výške do 800 eur. Preto zvýšil vyživovaciú povinnosť otca k maloletej o sumu 90 eur mesačne, na sumu 180 eur. Povinnosť platiť zvýšené výživné uložil otcovi platiť prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. poštovým poukazom na adresu matky, z dôvodu, aby sa peniaze na výživu maloletej neminuli účelu, keďže podľa tvrdenia matky tieto peniaze otec až doposiaľ posielal na matkin účet, ktorý je z dôvodu exekúcie na jej majetok zablokovaný. Zároveň vyčíslil nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.09.2019 do vyhlásenia rozhodnutia, ktorý povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur, s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky sa stane splatným celý dlh. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec prostredníctvom právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne skutkové zistenia. Uviedol, že súd jednostranne zhodnotil jeho správanie sa ako otca vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti za krajne nezodpovedné a zarážajúce; urobil tak napriek tomu, že v rámci vykonaného dokazovania bolo zistené, že matka nie je poberateľkou žiadnej dávky a že je dobrovoľne nezamestnaná. V konaní nebolo pritom preukázané, že by mala matka maloletej nejaké objektívne problémy (napr. zdravotné), ktoré by jej bránili pracovať. Napriek tomuto súd pri rozhodovaní prihliadol len na jeho osobné a majetkové pomery, pričom z príjmov, ktoré preukázal, ako aj z účelne vynaložených výdavkov je zrejmé, že nie je schopný zvýšené výživné v sume 180 eur mesačne, a to aj spätne, platiť. Výška výživného, ktoré mu súd prvej inštancie určil v napadnutom rozsudku nekorešponduje ani s úvahami súdu o výške mesačných nákladov na maloletú dcéru, keď súd ustálil výšku mesačných nákladov na maloletú aj s bývaním na sumu cca 280 eur. Pokiaľ sa rodičia majú rovnako podieľať na výživnom, tak by bolo spravodlivé, aby sa podieľal na jednej polovici týchto nákladov, t.j. maximálne v sume 140 eur (a nie 180 eur), pretože rovnakým dielom by sa mala na výžive podieľať aj matka. Rovnako namieta aj rozhodnutie súdu, ktorým mu prikázal platiť výživné poštovým poukazom prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., pretože takéto rozhodnutie mu bude o.i. spôsobovať ďalšie náklady súvisiace s platbou za odoslanie hotovosti a aj technické problémy, pokiaľ by si našiel prácu v zahraničí.

3. Matka prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za právne dôvodný a opodstatnený, vydaný v záujme maloletej. Odvolanie

otca je plné zavádzajúcich tvrdení. Vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu prvej inštancie považuje za plne primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletej, preto ho žiada potvrdiť.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotrváva na svojom vyjadrení z pojednávania; vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu prvej inštancie považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletej. V záujme maloletej navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu potvrdiť.

5. Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z. z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej len CMP) a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 zák. č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP), zmeniť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

6. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

7. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

8. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

10. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností, či už na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Rozumieme ňou takú zmenu v pomeroch subjektov právneho vzťahu, ktorá výrazne ovplyvňuje ich majetkové pomery a príjmy, resp. výdavky na potreby. Pri posudzovaní, či nastala zmena pomerov na strane oprávneného na výživnom, resp. povinného rodiča a v akom rozsahu je odôvodnená zmena výživného, súd vychádza zo základných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti uvedených v § 62 Zákona o rodine.

11. V prípade, ak súd zistí významnú zmenu v pomeroch rodičov alebo detí, existujúcu úpravu výživného zmení.

12. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že vyživovacia povinnosť otca k maloletej K. K. bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 16.06.2015 č.k. 14P/51/2014-115, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené. Maloletá bola zverená na čas po rozvedení do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 90 eur mesačne a upravený styk otca s maloletou. V čase uvedeného rozhodnutia mala maloletá X roky, mala dobrý zdravotný stav, nenavštevovala materskú školu, žila spolu s matkou, jej mesačné výdavky boli vyčíslené na sumu 150 eur. Matka maloletej nepracovala, okrem prídavkov na jedno dieťa v sume 23 eur nemala iný príjem, bola výlučným vlastníkom rodinného domu. Otec maloletej pôsobil ako konateľ spoločnosti K. K. a S. K., poberal zo spoločnosti K. S. K. odmenu z dohody o vykonaní práce vo výške 80,92 eur brutto. Býval v rodinnom dome vo vlastníctve matky. Pri určení vyživovacej povinnosti v sume 90 eur mesačne v tom čase súd vychádzal z potenciality príjmov otca, ktorú ustálil na sumu 600 - 800 eur mesačne; výdavky otca predstavovali výdavky na stravu vo výške 125 eur, hygienu 20 eur a na ošatenie 25 eur mesačne.

13. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie maloletá navštevovala X. ročník základnej školy, neboli uvádzané žiadne zdravotné problémy, stravovala sa v školskej jedálni s ročným poplatkom 30 eur, ďalšie jej náklady pozostávali z nákladov na stravu 120 eur, oblečenie 75 - 85 eur, náklady na

voľnočasové aktivity 20 eur, náklady na kredit mobilného telefónu 10 eur; celkové mesačné náklady na potreby maloletej súd prvej inštancie ustálil bez nákladov na bývanie na sumu 250 eur, s nákladmi na bývanie na sumu 280 eur. Matka maloletej rovnako ako v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom nepracuje, je na predĺženej materskej dovolenke, bez nároku na rodičovský príspevok. Poberá prídavky na dve deti, iný príjem nemá, živí ju manžel. Súd mal za preukázané, že matka maloletej v minulosti podnikala vo viacerých predmetoch podnikania, podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ukončila k 05.09.2019. Matka nie je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, nie je poberateľkou pomoci v hmotnej núdzi. Otec maloletej je stále jediný spoločník a súčasne konateľ spoločnosti S. K. K., ktorá podľa zistení súdu za rok 2017 dosiahla výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške +1.824,34 eur, za rok 2018 vo výške - 4.388,06 eur a za rok 2019 vo výške +6.258,48 eur, pred zdanením. V súčasnosti táto spoločnosť riadne funguje, zamestnáva troch ľudí a účtovníčku. V konaní bolo preukázané, že až do 10.01.2020 bol otec zamestnancom spoločnosti B. R. K. so sídlom v S. X, kde dosahoval priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od októbra 2018 do septembra 2019 vo výške 11.180,25 Kč, pracovný pomer v Českej republike bol ku dňu 10.01.2020 skončený na podnet otca. Vykonaným dokazovaním bolo taktiež preukázané, že otec už nepoberá na základe dohody o vykonaní práce mesačne sumu 80,92 eur brutto od spoločnosti K. S. K. (naposledy pod obchodným menom Z. K. K.), ktorá spoločnosť bola v r. 2018 vymazaná z obchodného registra. Keďže pracovný pomer otca v U. bol skončený na podnet otca, súd prvej inštancie v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vychádzal z potenciality príjmov a k skončeniu tohto pracovného pomeru otca neprihliadal; vzhľadom k uvedenému, s prihliadnutím k dobrému zdravotnému stavu otca konštatoval, že je v možnostiach a schopnostiach otca mať pravidelný čistý mesačný príjem vo výške 800 eur.

14. Z takto zisteného skutkového stavu je zrejmé, že v konaní bolo preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k výraznej zmene pomerov iba na strane mal. K. K., ktorá v čase posledného rozhodovania súdu o vyživovacej povinnosti mala iba N. roky, zatiaľ čo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola už žiačkou X. ročníka základnej školy, čím nepochybne došlo k nárastu nákladov na jej výživu, a to vo všetkých oblastiach ich uspokojovania. K zmene pomerov na strane matky nedošlo, matka je stále nezamestnaná, rovnako ako v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu je poberateľkou iba rodinných prídavkov, k zmene pomerov na jej strane došlo iba v tom, že jej pribudla vyživovacia povinnosť k mal. N., ku ktorému má však vyživovaciu povinnosť aj jej súčasný manžel. Výraznú zmenu pomerov nemožno konštatovať ani na strane otca maloletej, pretože aj s prihliadnutím k princípu potenciality príjmov súd prvej inštancie ustálil predpokladaný príjem otca na úroveň 800 eur mesačne (v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu o výživnom, vychádzajúc taktiež z potenciality príjmov na sumu 600 - 800 eur mesačne), zmenu v majetkových pomeroch otca súd nezistil. Na základe takto zisteného skutkového stavu bol odvolací súd toho názoru, že za situácie, keď aj s prihliadnutím k potencialite príjmov sa otcovi zárobkové a majetkové pomery výrazným spôsobom nezmenili, nie je možné otca zaťažiť zvýšením vyživovacej povinnosti až o 100%, na sumu 180 eur mesačne, pretože v konaní nebola preukázaná taká výrazná zmena pomerov na strane otca ani na strane matky, a napokon ani strane maloletej, ktorá by až takýto výrazný nárast vyživovacej povinnosti u otca odôvodňovala. Odvolací súd za primeranú zistenému skutkovému stavu veci, majetkovým a zárobkovým pomerom rodičom a potrebám maloletej považoval sumu 50 eur mesačne. Preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že otcovi zvýšil vyživovaciu povinnosť k maloletej K. K. zo sumy 90 eur na sumu 140 eur mesačne, ktorú otca zaviazal platiť matke prostredníctvom poštovej poukážky na adresu matky. Nepovažoval pri tom za dôvodné odvolanie otca v tom smere, že takáto povinnosť mu neúmerne zvyšuje finančné náklady, pretože podľa názoru odvolacieho súdu sa nejedná o také sumy, ktoré by mohli mať výrazný dopad na finančnú situáciu otca a taktiež je tento spôsob poukazovania výživného odôvodnený vzhľadom ku skutočnostiam uvedeným súdom prvej inštancie v jeho rozhodnutí, keďže otec mal doposiaľ poukazovať výživné na účet matky, ktorý mal byť zablokovaný z dôvodu prebiehajúcich exekúcií a matka tak k poukazovanému výživnému nemala mať prístup. Za dôvodné však považoval odvolanie otca v tom smere, že nie je nutné uložiť otcovi, vzhľadom k tomu, že sa môže v budúcnosti nachádzať v zahraničí, povinnosť platiť výživné iba prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s., pretože táto povinnosť by pre otca nemusela byť v budúcnosti technicky vykonateľná.

15. V nadväznosti na zmenu výšky výživného odvolací súd potom zmenil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zameškanom výživnom tak, že zaviazal otca maloletej zaplatiť zameškané výživné za čas od 01.09.2019 do rozhodnutia odvolacieho súdu (t.j. 13 mesiacov x 50 eur = 650 eur) s tým, že rovnako ako súd prvej inštancie povolil otcovi maloletej zameškané výživné platiť v pravidelných mesačných splátkach po 30 eur, spolu s bežným výživným, pod stratou výhody splátok.

16. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd v zmysle ust. § 57 CMP nerozhodoval, nakoľko v zmysle citovaného zákonného ustanovenia o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh, ktorý v danej veci účastníkmi konania nebol podaný.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).